

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. || Lvdovici || De Ponte Vallis-||Oletani, È Societate ||
Jesv Theologi.|| De || Christiani hominis || Perfectione In
Qvo-||libet eius Vitæ genere.|| Tomi Qvatvor.||**

Quorum argumenta ex S. Rvth Historia præcipué desumpta

In Qvo Agitvr Nominatim De Sacerdotibus, Confessarijs, Magistris siue
Doctoribus, Concionatoribus, Episcopis & alijs Prælatiſ, eorumque
Ministerijs - In ſeptem Tractatus distributus ...

Puente, Luis de la

Coloniæ Agrippinæ, 1629

Cap. II. Primæ Tonsuræ, & quatuor Minorum Ordinum ministeria, &
singulorum perfectio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-45750](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-45750)

CAPVT II.

PRIMÆ TONSURÆ ET QUATVOR MINORVM ORDINVM
ministeria; & singulorum Perfectio.

QVAMVIS CHRISTVS DOMINVS NOSTER, tanquam au-
 ctor Ecclesiasticæ Hierarchiæ constituerit præcipua, ad Sacramen-
 tum Ordinis, omnesque eius gradus & munia spectantia; voluit ta-
 men Ecclesiæ suæ, quæ à Spiritu Sancto gubernatur, potestatem relinque-
 re constituendi alia minus principalia, valdè tamen apta ad debitam Sacra-
 mentorum administrationem, & cum decoro exercenda eorum ministe-
 ria; & nominatim ad eligendas & constituendas Personas, quæ futuræ sint
 partes ipsius Hierarchiæ: ita vt secularis potestas non possit se in ea im-
 miscere, vt aliquid impediatur aut immutetur. Ad nullam enim in feriore
 Rempubl. pertinet de superioris ministris aliquid disponere. Quare Con-
 cilium Tridentinum dixit: qui tantummodo à Sæculari potestate ac Ma-
 gistratu vocati & instituti, ad hæc ministeria exercenda ascendunt; & qui
 ea propria temeritate sibi sumunt, omnes non Ecclesiæ Ministros, sed
scilicet, & latrones, per ostium non ingressos, habendos esse. In lege Naturæ de-
 signabat Deus Dominus noster huiusmodi Personas ex primogenitis; &
 in lege antiqua ex duodecim tribubus Israël vnã elegit, b *Leuiticam*
 scilicet, vt in ea sola succederent filij parentibus in officiis *Sacerdotum ac*
Ministorum templi; qui propterea vocati sunt *Leuitæ;* & alijs ministerijs
 in diuersas familias distributis, soli familiæ *Aaron* annexuit *Sacerdotum,*
 vt nulla alia illud haberet. Quæ lex cum imperfecta esset, non mirum
 quod ministeriorum distributio fieret per carnalem generationem, cum
 autem lex Euangelica sit spiritualis ac perfecta: voluit Christus Domi-
 nus noster Sacerdotes ac Ministros Ecclesiæ suæ esse viros selectos; & e-
 minentes inter reliquos fideles, non successione illa generis; sed electione
 ipsiusmet Dei, quæ fit eius vocatione, & Ecclesiæ examine & approbati-
 one, eligentis eos, qui dotes habeant, & talenta ad sua ministeria accom-
 modata; nec se in hoc adstringentis vni tantum generi aut familiæ. Cum
 enim lex Euangelica esset omnibus gentibus & nationibus prædicanda;
 idèd dicit Deus per *Isaiam;* c *assumam ex eis Sacerdotes & Leuitas;* ita vt nul-
 la sit natio in terris, ex qua (vt Sanct. Hieronymus ait) non possint eligi
 huiusmodi Ministri. Imò qui sunt vnus nationis, poterunt etiam hæc
 munia in alijs exercere, iuxta eiusdem *Isaiæ* Prophetiam dicentis; d *Sta-*
bunt alieni & pascēt pecora vestra: & filij peregrinorum, agricola, & vitatores ve-
stri erunt. Vos autem Sacerdotes Domini vocabimini. Ministri Dei nostri. Cum
 enim omnes Christiani, cuiuscunq; sint nationis vnã habeant fidem, vnum
 baptisma, & vnã eam Christo charitatis vnionem: omnes sunt vnio-

Sej. 13, 4

a Ioan. 10. 1

*b Num. 3
6 10. & ca.
4. 2.*

*c Isai. 66
21.*

d Isai. 61. 5

nis in his Ministerijs capaces, iuxta Ecclesiæ præscriptum ac directio-
nem.

§.I. *Prima Tonsura.*

HINC ortum est primum genus siue gradus eorum, quos *Clericos* ap-
pellamus; homines scilicet, qui sponte sese dicant, & offerunt spirituali
Ecclesiæ obsequio in proprijs eius Ministerijs: & sic fiunt pars Ecclesia-
sticæ Reipubl. quæ eos recipit Sancta quadam Cæremonia, quam *Primam*
Tonsuram, aut primam *Coronam* appellamus. Quæ non est verè Sacramen-
tum; sed quædam dispositio ad Sacramentum Ordinis, & protestatio, quòd
se dedit ad illud suo tempore suscipiendum, ea mente ac intentione
vt in Ecclesiæ Ministerijs sese occupet & impendat. Eum in modum, quo
Nouitij Religionum disponunt se ad Statum suscipiendum quem quæ-
runt. Solet autem *Prima* hæc *Tonsura* conferri ijs, qui teneræ sunt ætatis:
eò quod magni sit momenti (vt ait Sacrum Concil. Trident.) vt à teneris
annis ad pietatem afficiantur, & ad res sacras instruantur, & informentur
de ijs, quæ exercere in eis debent, Eum in modum quo a *Samuel* ab infan-
tia erat *Minister in conspectu Domini antefaciem Heli Sacerdotis*; seruens in
ipso templo in quo erat arca Domini, & ipse *dormiebat in eo; aperiebat &*
 claudebat eius portas tempore suo: & ita satisfaciebat desiderio ac voto San-
ctæ suæ matris, quæ illum ab infantia *c Deo obrulit*: vt eius obsequio semper
esset mancipatus. Hunc igitur in modum Ecclesia Sancta, tanquam mater,
selegit futuros ministros suos in templo Dei viui, dicens eis in ipsa *Prima*
 Tonsura verba illa Psalmi: *Domine pars hereditatis mee*. Vt ex tunc intelli-
gant felicem sortem suam, cum Deum in suam hæreditatem accipiant, &
vicissim Deus eos accipiat in suam: suscipientes in se, diligenter attendere
ad omnia, quæ sunt honoris Dei, & Deus ad ea, quæ illis sunt vtilia &
commoda. Quemadmodum fecit cum antiquis legis veteris Ministris:
quibus dixit: *ego pars & hereditas tua in medio filiorum Israël*; tuique cu-
ram cum maiori attentione quam aliorum habebō: siquidem tu curam
suscipis mei obsequij, cum maiori attentione quam illi. Et in hunc sen-
sum ait S. Hieronymus: Clericus Ecclesiæ Christi inseruiens, proprium
suum nomen interpretetur, & studeat esse quod illud significat. Clerus e-
nim significat sortem: ac propterea appellantur Clerici; aut quod sint fors
 Domini eos in specialem suam hereditatem accipientis; aut quod ipsemet
Dominus eorum sit fors, & specialis hæreditas. Qui autem sunt pars Do-
mini, aut eum habent pro sua hæreditate, ita viuere debent, vt & ipsi Deum
possideant, & à Deo possideantur.

ET HIC præcipuus esse debet scopus & finis recipientis *Primam*
 Tonsuram, Quam Cõcilium Tridentinum non vult ijs conferri, de quibus
probabilis coniectura non sit, eos non læcularis iudicij fugiendi fraude;

sed

Ses. 23. c. 18
de Reform.

a 1. Reg. 2.

b cap. 3. 15

c ca. 1. 11. 20

d Psal. 15. 5.

e Nu. 18. 20

Epist. ad
Neptoria. de
vita Cleric.
refertur c.
Clericus 12.
q. 1. c. 12. ex
Isidor.
f Psal. 2. 3

Sess. 23. c. 4
de Reform

sed ut Deo fidelem cultum prætent, hoc vitæ genus elegisse. Quamuis enim Ecclesia hac Tonsura studium suum & fauorem eis ostendat, ut statim uti possint priuilegijs Ecclesiasticæ Reipublicæ proprijs, capaces illos reddens reddituum ac beneficiorum Ecclesiasticorum; non tamen vult hoc esse præcipuum motiuum eorum, sed valde accessorium, iuxta illud Christi seruatoris nostri: *B. Querite primum regnum Dei, & iustitiam eius: & hæc omnia adicientur vobis.*

1.

Hoc significat externum illud signum, quod illis fit in capite, dum pars quædam capillorum raditur in circulo & corona: quæ cæremonia valde antiqua est ab ipsis Apostolorum temporibus; nam (ut Sanctus Augustinus ait) caput radere, est, cogitationes terrenas, & superfluas à mente resecare; quia præcipue attendere debent ad cælestes & æternas, tanquam veri *h. Nazarei* Deo consecrati: quorum *Capilli raduntur & ponuntur super ignem Sanctuarii*: quod (ut S. Gregorius aduertit) significat: eos omnia sua superflua abscindere & mortificare, igne quæ; amoris Diuini consumere. Et antiquos i *Leuitas* iubebat Deus, *radere omnes pilos carnis sue*: ad significandum (ut idem Sanctus ait) electos ad hæc ministeria, deponere debere affectus omnes & cogitationes carnis; conseruantes eam in summa honestate & puritate. Non dicit autem euellendos esse pilos; sed abscindendos aut nouacula radendos: in hac enim vita semper remanent in sensualitate tentationum radices; nec fieri potest, ut illæ omnino euellantur. Clericis autem ac Leuitis Euangelicæ legis, qui maiorem sectantur perfectionem, raduntur capilli capitis, quæ est superior pars hominis; ut intelligant, se non solum mortificare debere superfluitates sensualitatis; sed etiam propriæ voluntatis, & ipsas cogitationes & affectus rerum huius vitæ; ne (ut ait S. Augustinus) inter Dei & ipsorum Spiritum aliquid se inferat, quod amoris coniunctionem, contemplationem, & cum Deo Creatore suo familiaritatem impediatur. Non tamen omnes capillos abscindunt: quia non possunt in hac vita omnes huiusmodi curæ & cogitationes abscindi ac deponi, quin semper aliqua maneat.

2.

Fit tamen ratura hæc in modum coronæ, ad exprimendam Regiam dignitatem, quæ (ut S. Hieronymus ait) Ecclesiæ ministris competit: quibus per excellentiam accommodatur illud S. Petri ad omnes fideles: *vos estis genus electum, & regale Sacerdotium*: ac proinde ipsi debent exequi illud Isaïæ: *Princeps, quæ digna sunt, principe, cogitabit; & Sacerdos merito deponere debet cogitationes Sacerdotio indignas; ealque tantum admittere quæ excelsio suo statu sunt dignæ.*

3.

Eadem Corona memoriam renouat spineæ, quæ imposta fuit capiti Christi Domini nostri in contemptum, quasi Rex esset fictus. Ut intelligatur: regiam consuetudinem ministrorum Ecclesiæ in eo consistere.

g Mat. 6. 33

Dionys. de
Eccl. Hier.
cap. 6 p. 2.
Libr. de
cō: ep. saculi
c. 1. tom. 9.
Nū. 6. 18.
Li. 11. Mor.
ca. 26.
Num. 8. 7.
li. 5. Mor. c.
14.

S. Aug. &
S. Dionys.
supra.

Refertur
2. 9. 1. 6.
Duo sunt.
h. 1. Pet. 2. 9
l. Isaia 32. 8

vt honori & gloriae sibi ducant contemptus Saluatoris, eoque propter ea capiti suo imponant. Ac denique eadem *Tonsura* fit forma circulari, quae perfecta est, & perpetuitatis Symbolum; quia neque principium neque finis in ea apparet; vt hac ratione perfectionem praeferat vitae, quam tales Ministri sectari debent cum magna perseverantia vsque ad finem vitae, & per totam aeternitatem.

Nunc sine mysterio corona in clericis Minorum Ordinum est parua; maior vero eorum, qui sacrum susceperunt ordinem; & adhuc maior Sacerdotum: sicut etiam esse solet in Religiosis: ad significandum, quod quemadmodum crescit ordinum gradus; ita par est crescere renunciationem, abnegationem, & perfectionem vitae. Cum autem Sacerdotes sint dignitate maiores: etiam debent excellere in sanctitate; honori sibi eam tribuentes in conspectu totius mundi: vt quicumque operum eorum perfectionem aspexerint, caelestem Patrem glorificent, qui in caelis est. Et quemadmodum dedecet Sacerdotem ex ignavia, incuria, aut contemptu, aut vt seipsum occultet, non aperire coronam; sed caput suum gestare cum integris suis capillis, sicut saeculares: ita maxime dedecet, eam sanctitatem non habere, quam significat ipsa corona; & viuere vitam saecularium, plena affectibus, curisque inordinatis, in quibus illi haerent. Quare, ait S. Augustinus: Quis quis ad sortem Domini vocatus, capillos radere erubescit, profecto se non de Dei, sed de mundi sorte esse testatur. Quando enim quisque carnis crines diligit, fouet, ac nutrit; tunc cor suum, non in caelis, sed in terra fixum esse ostendit. Quando autem radit, & edomat, tunc non terrena, sed aeterna diligere comprobatur.

Quare quemadmodum singulis mensibus, aut decimo quinto quoque die corona aperitur nouacula: eo quod quotidie capilli crescant; ita frequenter valde renouanda est passionum, excessuumque mortificatio: Nam (vt S. Bernardus ait) amor proprius quotidie aliquid profert, quod sit nouacula mortificationis amputandum. Quae licet dolorem inferat: non propterea praeterenda est; cum ad eam sit utilis ac necessaria. Nectamen difficile est, moderari poenam & molestiam, quam adfert: si eum in modum, quo caput calida aqua madefit, vt nouacula molliter ac suauiter radat: ita praemittatur oratio, & meditatio, quae deuotionis affectus accendit, & oculos ad lachrymas dulces emollit, praecipue, si attendatur crudelitas, qua Christo Domino nostro capilli sunt euulsi, & barba depilata, & caput spinis coronatum ob nostra peccata & excessus. Vt eius exemplo animum resumamus, ad eos abscindendos & radendos ex anima nostra, etiam cum aliquo doloris sensu: qui valde leuis nobis videbitur si cum eo illum conferamus, quem noster Saluator sustinuit; & quem nostris culpis sumus promeriti.

B

E T

Vbi supra.

Serm. 58. in Cant.

EX HAC Cæremonia, qua Ecclesia signat suscepturos Ordinis Sacramentum, deducitur: viros tantum illud suscipere posse, iuxta Christi Domini nostri institutionem: qui nullam sceminam, nec Matrem quidem suam Sanctissimam in cenaculum admisit, cum Sanctissimum Sacramentum, & corporis ac Sanguinis sui sacrificium instituit, & suos Apostolos constituit Sacerdotes, dicens eis: *m Hoc facite in meam commemorationem*: & postea: *n accipite Spiritum S. quorum remiseritis peccata, remittuntur eis*. Ideoq; Ecclesia Sancta viros tantum in sortem admittit Clericorum, cum Cæremonia coronæ, quæ non bene quadrat mulieribus, iuxta sententiam Apostoli dicitis: *o Omnis viri caput esse Christum; caput autem mulieris virum, cui debet esse subiecta: Quare omnem virum orare debere non velato capite, mulierem autem velato: nã si comã nutriat, gloriã illi esse: & capillos ei pro velamine datos esse; quos si abscindat, esse illi ignominiam*. Ideoq; virum posse coronam in capite suo habere in signum Regiæ suæ dignitatis & auctoritatis, ad imperandum & gubernandum reliquos fideles; vicem tenens & auctoritatem capitis sui Christi, quæ imitari debet, gerendo virile animum, pectusq; robustum ad oēs labores officio suo cõiunctos, & coronæ, quæ gestat. Quare qui excelsu hoc Sacramentum suscipiunt, viros esse oportet in iudicio, fortitudine, & magnitudine animi: eò quod ad magna valde, ac difficilia dirigatur.

§. II. Quatuor Minores Ordines

PRÆMISSA prima Corona, sensim per gradus suos suscipitur Ordinis Sacramentum, incipiendo à quatuor Minoribus Ordinibus, *Ostiarum, Leitorum, Exorcistarum, & Acolythorum*; in quibus communicatur gratia, & charitas cum Spiritu S. donis, ad præstanda dignè Ministeria, ad quæ ordinantur, & eorum nomina significant: ac proinde graue peccatum erit, eos cum conscientia peccati mortalis suscipere: eò quod per illud ponatur obex Divinæ gratiæ; estq; magna irreuerentia sic dispositum suscipere, quod est verum Sacramentum, etiam in gradibus Minoribus: quorum finis est, ut hi Ministri Sacerdotes iuvent in præcipuo suo Ministerio, quod est consecrare corpus & Sanguinem Christi Domini nostri, & Sanctum Missæ sacrificium cum debita reuerentia ac decencia offerre. Nam ex propriis officijs intelligent Sacerdotes ac reliqui fideles, cum quantâ reuerentia ac deuotione offerre debeant, & assistere ipsi sacrificio.

PRIMUM OSTIARIUM sine Ianitoris officium ist, claudere & aperire templi fores; nec permittere ingredi infideles, & quoscunq; ipso iure prohibitos: quod si ingressi essent, etiã illos excludere: & eos, qui in templo sũt, non permittere ad sacerdotem accedere, ita ut illum in suo officio impediant; & attendere, ne quid in templo sit, quod excelsum ad eò sacrificium offerentes turbet aut distrahat: imitando in hac cura Christum Dominum nostrum, qui Ostiarum officio functus est, cum p facies quasi flagellum de fomiculis, eiecit e templo vendentes oues, & boues, & columbas; & numulariorum

m Luc. 22.
19.

n Ioan. 22.

o 1. Corint.

11. 3.

Trident.

Sess. 13. c. 2.

Vide Henri.
quez in
sũma lib.
10. c. 2.

Ostiarum.

riorum effudit as, & mensas subuertit; & omnia ex templo eiecit, quæ strepitum aliquem edebant, dicens: nolite facere domum Patris mei, domum negotiationis. Et idem fecit secundò, cum Passionis tempus instaret. Et S. Marcus addit: q non sinebat, vt quisquam transferret vas per templum, aut similia, dicens eis scriptum esse: Domus mea, domus orationis vocabitur: ac proinde quieta & absque strepitu rerum huius sæculi. In hoc igitur officium & munus succedunt Ministri, primum hunc ordinem suscipientes: qui, quòd imprimat qualitatem, quam Theologi Characterem indelebilem appellant: permanet etiam in Sacerdotibus: ideoque etsi in gradu sint altiori, hunc tamen zelum habere tenentur, dandi operam, vt templum Dei purum sit & sanctum; nec contaminetur aut turbetur personis, aut rebus profanis. Ad eos enim spectat, quod Christus Dominus noster dixit: Nolite dare sanctum canibus: nec mittatis margaritas vestras ante porcos: quali dicat: prius foras eijcite eos, qui moribus canes sunt, & porci, conculcantes & deturpantes res sacras: vt hæc possint corâ fidelibus dignè celebrari. Et vnusquisq; Christianorû, quantum in se esset, deberet huiusmodi lanitoris munus obire, ob zelû domus Dei. Si enim Dei filium se reputat: quis filium nõ zeler, & quieti, honoris; cõlulat domus Patris sui? Et quis non studeat expellere ex ea quancûq; personã, aut rē quæ illã turber; aut eius minuat opinionē? Quare vbi necessitas id postulauerit, zelû cû discretionē coniungēs, dicere debet domû Dei turbantibus: Cur domû Patris mei facitis domû negotiationis? ac proinde multò minus debet ipsemet illam turbare, aut aliquid in ea facere, quod sanctum Sacrificiû impediatur, quod Patri suo Cœlesti offertur. Præcipuè cû ipsemet Dñs realiter ac verè sit præsens: qui flagellû in manu sua accepit cõtra perturbâtes eam: & nunc accipere illud poterit; cum, etiamsi dissimulet, eundem tamen semper zelum habeat.

SECUNDVS gradus est LECTORVM, qui ad duo præcipuè attendunt, Alterum est, ad legendum cû spiritu & distinctione libros sacros & lectiones, quæ in Diuinis officijs leguntur: imitantes ipsum Saluatorem, qui ingressus in templum accepit librum Isaiæ, cœpitque legere locum, vbi scriptum erat: Spiritus Domini super me: propter quod unxit me, Euangelizare pauperibus misit me; sanare contritos corde.

QUANTO hoc ministerium sit momenti, apparet ex eo, quòd Christus Dominus noster communicet in hoc Sacramento gratiam & internam Spiritus sancti vnctionē, ad legendum cum sentu, ac deuotione, ita vt, qui illo funguntur, permouere ac emollire cæteros possint eum in modum, quo in libro Esaiæ dicuntur: Leuita legisse in Libro Legis Dei distinctè & aperte, ad intelligendû corâ toto populo: ita vt oēs intelligere possent, & cum tanto Spiritu, vt omnis populus fleret, cum audiret verba legis. Quod meritò admittere deberent, qui orant, aut cantant Horas Canonicas: præcipuè verò

p Ioan. 2. 15

Matt. 21. 12.

q Marci. 12.

20.

r Matt. 7. 6.

LECTOR

Sotus

in 4. d. 24 q

1. a. 3.

f Luc. 4. 17.

Isai. 61. 1.

2. Esaiæ.

8. 8.

quibus id ex officio incumbit; procurantes cum auxilio gratiæ, quam eis Sacramentum communicauit, & ipse Dominus liberaliter est daturus, ita orare, ac legere: ut & ipsi deuotione afficiantur, & audientes ad eam per moueant. Alterum, quod ad lectores spectat, est, docere Catechumenos prima fidei rudimenta, quæ doctrinam Christianam communiter appellamus. In qua explicantur articuli, & præcipua fidei nostræ mysteria, ita ut conceptum sibi forment eius, quod credunt, & nominatim Sacramentorum, quæ susceperunt. Inter quæ maiorem exigit instructionem sanctissimum altaris Sacramentum, cuius fides magis est ardua ac difficilis. Ut autem appareat, quanti Deus Dominus noster hanc paruulorum, ac Tyronum instructionem faciat: satis est, nosse, quod peculiare instituerit Sacramentum, quo specialis gratia confertur, ad id præstandum, sicut oportet. Neque Sacerdotes ab hoc officio præstando sunt liberi; si quidem permanet in eis huius gradus character: etiam si ad altiores ascenderint.

3.
Exorcista.

ii Marci. 7.
31.

x Mat. 7.
12.

v Luca 10.
7.

TERTIVS gradus est EXORCISTARVM, qui per ipsum Sacramentum potestatem accipiunt, adiurandi, & expellendi Dæmones ab energumenis, & obsessis à Diabolo: ne maligni spiritus, fideles impediunt ac deterreant ab hoc Diuino sacrificio, & participatione sancti huius Sacramenti, nec surdos eos reddant audiendis veritatibus fidei; aut mutos ad eandem confitendam. Nam quemadmodum Christus Dominus noster liberauit Dæmoniacum quendam u *surdum & mutum, tangens eum spiritu suo, ac dicens: Ephatha, quod est, adaperire*: ita Exorcista dat potestatem, ut ipsius nomine Dæmones huiusmodi expellant, & impedimenta remoueant. Sed ne silentio prætereamus causas, cur Christus Dominus noster uoluerit officium expellendi Dæmones pertinere ad Minores Ordines, ùm primo aspectu videatur res valde excelsa, potestatem habere in spiritibus adeo potentes. Sed uoluit Dominus superbos spiritus humiliare magis que confundere, subiiciens eos non solum maioribus Ecclesiæ suæ Ministris; sed etiam minoribus: Item, ut ipsi Ministri non præferrent hanc potestatem uirtuti, & sanctitati; sed plures facerent peccata expellere quam Dæmones; eosque ex animabus prorsus reijcere quam ex corporibus. x *Multi, (ait ipse Saluator) dicent mihi in illa die, iudicij scilicet: Domine, Domine, nonne in nomine tuo prophetauimus; & in nomine tuo Dæmonia eiecimus; & in nomine tuo uirtutes multas fecimus? Et tunc confitebor illis; Quia nunquam noui uos: discedite a me, qui operamini iniquitatem.* Et cum y *reuersti septuaginta duo discipuli cum gaudio dicerent: Dominus, etiam Dæmonia subiciuntur nobis in nomine tuo. Ipse ait illis: nolite in hoc gaudere: quia spiritus uobis subiciuntur: gaudete autem, quod nomina uestra scripta sunt in cælis.* Quasi illis dixisset parum referret uos potestatem habere super Dæmonia;

monia;

monia: si non habeatis humilitatem, & pia opera quibus ad cœleste regnum perueniatis.

QVARTVS gradus tribus prædictis superior, est ACOLYTHORVM qui sacro missæ ministrant, & præparant vinum, aquam, lumen, & thus, & portant vrceolos, cerofaria, & thuribulum. Tantæ enim dignitatis & amplitudinis est sanctissimum hoc sacrificium: vt pluris fiat, in eo seruire & ministrare ad eius maiorem solennitatem, quàm esse *Exorcistam*, & expellere Dæmones. Si enim Angeli accedunt, vt præsentés sint, vt postea videbimus; & felices se reputant in eo, quòd sint ministri ipsius Christi in opere nostræ salutis: quomodo non erit magni momenti, & æstimationis ministrum esse, & in re aliqua seruire, cum admirandum hoc sacrificium offertur? Ac propterea Sanctus BONAVENTVRA ait: Ministrare sacro, esse opus Angelorum: quia cum eis seruitur REGI ac DOMINO omnium, qui in hoc Sacramento specialem confert gratiam obituris hoc munus: vt illud cum debita modestia, reuerentia, ac deuotione præstent: ita vt exemplo suo doceant, ædificentq; reliquos præsentés; non minorem splendorem ex se emittentes, quàm ceroferarum siue fax, & odorem, quàm thuribulum, quod in suis manibus gestant. Sed de his in proximo tractatu de Missa fusius. Imponamus nunc finem ijs, quæ ad hos Ordines spectant, proposita maxima cura quam sacra Concilia adhibuerunt in eo, vt qui ad Sacerdotium essent promouendi à tenera sua ætate *primam Tonsuram* accipiant; & postea per gradus suos, ipsos Minores Ordines: educando illos & instnendo in virtute, & literis, bonisque moribus, quos postea tenere debeant; & nominatim in temperantia, castitate, mansuetudine, modestia; & politia Christiana, & Ecclesiastica: vt facilius postea easdem virtutes exercere, ac docere possint in statu sublimiori.

Concilium TOLETANVM quartum constituit, vt Clerici iuuenes in suum Collegium se reciperent: vt teneram suam ætatem in eo transigerent: non in luxurijs, sed in obseruatione Christianæ discipline, & morum Ecclesiasticorum: assignato illis aliquo Præsbytero probatæ sanctitatis, qui doceret illos & gubernaret. Eos verò qui ingenij essent durioris, ac incorrigibilis, iubet Concilium in aliquo monasterio ad tempus collocari, donec mores melius componant. Et S. Concilium Tridentinum idem renouauit: constituens, vt in singulis Diœcesibus Collegium aut Seminarium aliquod selectorum iuuenam erigeretur, qui ex naturæ dotibus, bonaque propensione, spem facerent, quòd se Ecclesiæ Ministerijs perpetuo dedicarent. Et vt in eadem disciplina Ecclesiastica commodius instituerentur, *Tonsuræ* statim insignirentur; ijsque moribus educarentur, vt suis officijs postea dignè fangerentur. Nam virtus, quæ in

4
Acolythus.

De informat. Nouit. c. 11.

Referatur 12. q. 1. c. Omnis. c. 11.

Seff. 13. De creto de Reform. c. 18.

2. Prouer.
22. 6.
2 Thron.
3. 27.
Vide Tom.
Tract. 2.
c. 7. & To.
3. Tract. 4.
c. 2 & Trac.
5. 6. 10.

iuuentute discitur, vsque ad senectutem perdurat: iuxta illud Sapientis: *Adolescens iuxta viam suam, etiam cum senuerit, non recedet ab ea*; Et a *vir (ait Ieremias) qui portauerit iugum legis Dei, eiusque Ecclesia ab adolescentia sua, facile leuabit se super se: vt sacris misterijs dignè fungatur, quorum excellentia, & præstantia tanta est, vt nisi homo se leuet, vt sit plus quam homo: non possit ea exequi cum ea decencia & puritate, qua par est; vt in proximis capitibus fustus explicabitur.*

CAPVT III.

SVBDIACONATVS ET DIACONATVS; EORVM QVÆ DO-
tes ac virtutes, qui ad Sacrum Ordinem deliguntur.

ERQVATVOR PRAEDICTOS ORDINES, quæ per quatuor gradus ascendunt Clerici ad duos sacros Ordines, SVBDIACONATVS & DIACONATVS, qui generali nomine dicuntur Leuitarum (respondent enim antiquis Ministris ex Tribu Levi: qui erant inferiores Sacerdotibus familiæ Aaron) & ratione proprii officij assistunt proximè Sacrosancto missæ Sacrificio; tanguntque suis manibus res consecratas; & ipsimet sunt consecrati, suoque Ministerio in perpetuum dedicati ita, vt non possint sæcularem alium Statum suscipere: quem tamen suscipere possunt, qui Minores tantum Ordines habent. Vterque itè est præcipuus Sacerdotis in Missa Minister; & quasi duo oculi, & duæ eius manus, dextra & sinistra. Subdiaconus legit Epistolam, quæ semper desumitur ex Scriptura Sacra, Veteris aut Noui Testamenti; & porrigit Diacono Calicem & Patenam: quam ille tradit Sacerdoti. Diaconus legit Euangelium; estque eius munus illud explicare. Et cum olim fideles sub vtraque specie communicabant, Diaconus dispensabat ac distribuebat Sanguinem: quemadmodum Sanctus Laurentius dixit Papæ Sixto; & in casu necessitatis etiam portabat Sacram Communionem ad ægrotos; & varia alia ministeria ei committuntur in primæua Ecclesia, vt S. Clemens Papa testatur.

Lib. 8. Constit. c. 22.
Lorius in Acta. c. 6. 3.
Henriques lib. 10. c. 13.
Trident. Sess. 23. c. 2.
2. Acta. c. 6. 3.

SED ad rem nostram accedentes, vt appareat, quanti tunc fierent hi Ministri, eorumque Ministeria; quantaque perfectio ad ea præstanda requireretur: audiamus quid Sacri Apostoli fecerint, cum primos septem Ecclesiæ Diaconos constituere & ordinare voluerunt. *Conuocantes enim multitudinem discipulorum, dixerunt illis Apostoli: considerate, fratres, viros ex vobis boni testimonii septem, plenos Spiritu Sancto & Sapientia quos constituamus super hoc opus.* In quibus verbis simul ostendunt præclara talenta, quæ habere debent Diaconi; & modum ac rationem eosdem nominandi & eligendi

gendi